പദ്മപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 3 (സ്വർഗഖണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ 03

ഋഷയ ഊചുഃ-.

നദീനാം പർവതാനാം ച നാമധേയാനി സർവശഃ .

തഥാ ജനപദാനാം ച യേ ചാന്യേ ഭൂമിമാശ്രിതാഃ 1.

പ്രമാണം ച പ്രമാണജ്ഞ പൃഥിവ്യാഃ കില സർവതഃ .

നിഖിലേന സമാചക്ഷ്വ കാനനാനി ച സത്തമ 2.

സൂത ഉവാച-.

പംചേമാനി മഹാപ്രാജ്ഞ മഹാഭൂതാനി സംഗ്രഹാത് .

ജഗതീസ്ഥാനി സർവാണി സമാന്യാഹുർമനീഷിണഃ 3.

ഭൂമിരാപസ്തഥാ വായുരഗ്നിരാകാശമേവ ച .

ഗുണോത്തരാണി സർവാണി തേഷാം ഭൂമിഃ പ്രധാനതഃ 4.

ശബ്ദസ്പർശശ്ച രൂപം ച രസോ ഗംധശ്ച പംചമഃ .

ഭൂമേരേതേഗുണാഃ പ്രോക്താ ഋഷിഭിസ്തത്ത്വവേദിഭിഃ 5.

ചത്വാരോപ്സുഗുണാ വിപ്രാ ഗംധസ്തത്ര ന വിദ്യതേ .

ശബ്ദഃ സ്പർശശ്ച രൂപം ച തേജസോഥ ഗുണാസ്ത്രയഃ 6.

ശബ്ദഃ സ്പർശശ്ച വായോസ്തു ആകാശേ ശബ്ദ ഏവ ച .

ഏതേ പംച ഗുണാ വിപ്രാ മഹാഭൂതേഷു പംചസു 7.

വർതംതേ സർവലോകേഷു യേഷു ഭൂതാഃ പ്രതിഷ്ഠിതാഃ .

അന്യോന്യം നാതിവർതംതേ സാമ്യം ഭവതി വൈ തദാ 8.

യദാ തു വിഷമീഭാവമാവിശംതി പരസ്പരമ് .

തദാ ദേഹൈർദേഹവംതോ വ്യതിരോഹംതി നാന്യഥാ 9.

ആനുപൂർവ്യാ വിനശ്യംതി ജായംതേ ചാനുപൂർവശഃ .

സർവാണ്യപരിമേയാണി തദേഷാം രൂപമൈശ്വരമ് 10.

യത്രയത്ര ഹി ദൃശ്യംതേ ധാവംതി പാംചഭൗതികാഃ .

തേഷാം മനുഷ്യാസ്തർകേണ പ്രമാണാനി പ്രചക്ഷതേ 11.

അചിംത്യാഃ ഖലു യേ ഭാവാസ്താന്ന തർകേണ സാധയേത് .

സുദർശനം പ്രവക്ഷ്യാമി ദ്വീപം തു മുനിപുംഗവാഃ 12.

പരിമംഡലോ മഹാഭാഗാ ദ്വീപോ്യസൗ ചക്രസംസ്ഥിതഃ .

നദീജലപരിച്ഛിന്നഃ പർവതൈശ്ചാബ്ധിസന്നിഭൈഃ 13.

പുരൈശ്ച വിവിധാകാരൈ രമ്യൈർജനപദൈസ്തഥാ .

വൃക്ഷൈഃ പുഷ്പഫലോപേതൈഃ സംപന്നോ ധനധാന്യവാൻ 14.

ലവണേന സമുദ്രേണ സമംതാത്പരിവാരിതഃ .

യഥാ ഹി പുരുഷഃ പശ്യേദാദർശേ മുഖമാത്മനഃ 15.

ഏവം സുദർശനോ ദ്വീപോ ദൃശ്യതേ ചക്രമംഡലഃ .

ദ്വിരംശേ പിപ്പലസ്തസ്യ ദ്വിരംശേ ച ശശോ മഹാൻ 16.

സർവൗഷധിം സമാദായ സർവതഃ പരിവാരിതഃ .

ആപസ്തതോന്യാ വിജ്ഞേയാഃ ശേഷഃ സംക്ഷേപ ഉച്യതേ 17.

ഋഷയ ഊചുഃ-.

ഉക്തോ യസ്യ ച സംക്ഷേപോ ബുദ്ധിമന്വിധിവത്ത്വയാ .

തത്ത്വജ്ഞശ്ചാസി സർവസ്യ വിസ്തരം സൂത നോ വദ 18.

യാവാൻഭൂമ്യവകാശോയം ദൃശ്യതേ ശശലക്ഷണേ .

തസ്യ പ്രമാണം പ്രബ്രൂഹി തതോ വക്ഷ്യസി പിപ്പലമ് 19.

ഏവം തൈഃ കില പൃഷ്ടഃ സ സൂതോ വാക്യമഥാബ്രവീത് .

സൂത ഉവാച-.

പ്രാഗായതാ മഹാപ്രാജ്ഞാഃ ഷഡേതേ രത്നപർവതാഃ 20.

അവഗാഢാ ഹ്യുഭയതഃ സമുദ്രൗ പൂർവപശ്ചിമൗ .
ഹിമവാൻഹിമകൂടശ്ച നിഷധശ്ച നഗോത്തമഃ 21.
നീലശ്ച വൈഡൂര്യമയഃ ശ്വേതശ്ച ശശിസന്നിഭഃ .
സർവധാതുപിനദ്ധശ്ച ശൃംഗവാന്നാമപർവതഃ 22.
ഏതേ വൈ പർവതാ വിപ്രാഃ സിദ്ധചാരണസേവിതാഃ .
തേഷാമംതരവിഷ്കുംഭൗ യോജനാനി സഹസ്രശഃ 23.
തത്ര പുണ്യാ ജനപദാസ്താനി വർഷാണി സത്തമാഃ .
വസംതി തേഷാം സത്ത്വാനി നാനാജാതീനി സർവശഃ 24.
ഇദം തു ഭാരതം വർഷം തതോ ഹൈമവതം പരമ് .
ഹേമകൂടാത്പരം ചൈവ ഹരിവർഷം പ്രചക്ഷതേ 25.
ദക്ഷിണേന തു നീലസ്യ നിഷധസ്യോത്തരേണ ച .
പ്രാഗായതോ മഹാഭാഗാ മാല്യവാന്നാമ പർവതഃ 26.
തതഃ പരം മാല്യവതഃ പർവതോ ഗംധമാദനഃ .
പരിമംഡലസ്തയോർമധ്യേ മേരുഃ കനകപർവതഃ 27.
ആദിത്യതരുണാഭാസോ വിധൂമ ഇവ പാവകഃ .
യോജനാനാം സഹസ്രാണി ചതുരശീതിരുച്ഛ്രിതഃ 28.
അധസ്താച്ചതുരശീതിര്യോജനാനാം ദ്വിജോത്തമാഃ .
ഊർധ്വമധശ്ച തിര്യക്ച ലോകാനാവൃത്യ തിഷ്ഠതി 29.
തസ്യ പാർശ്വേഷ്വമീ ദ്വീപാശ്ചത്വാരഃ സംസ്ഥിതാ ദ്വിജാഃ .
ഭദ്രാശ്വഃ കേതുമാലശ്ച ജംബൂദ്വീപശ്ച സത്തമാഃ 30.
ഉത്തരാശ്ചൈവ കുരുവഃ കൃതപുണ്യ പ്രതിശ്രയാഃ .
വിഹംഗസുമുഖോ യസ്തു സുപാർശ്വസ്യാത്മജഃ കില 31.
സ വൈ വിചിംതയാമാസ സൗവർണാൻപ്രേക്ഷ്യ വായസാൻ .
മേരുരുത്തമമധ്യാനാമധമാനാം ച പക്ഷിണാമ് 32.
അവിശേഷകരോ യസ്മാത്തസ്മാദേനം ത്യജാമ്യഹമ് .
തമാദിത്യോനുപര്യേതി സതതം ജ്യോതിഷാം വരഃ 33.

ചംദ്രമാശ്ച സനക്ഷത്രോ വായുശ്ചൈവ പ്രദക്ഷിണഃ .
സ പർവതോ മഹാപ്രാജ്ഞാ ദിവ്യപുഷ്പസമന്വിതഃ 34.
ഭവനൈരാവൃതൈഃ സർവൈഃ ജാംബൂനദമയൈഃ ശുഭൈഃ .
തത്ര ദേവഗണാ വിപ്രാ ഗംധർവാസുരരാക്ഷസാഃ 35.
അപ്സരോഗണസംയുക്താഃ ശൈലേ ക്രീഡംതി സർവദാ .
തത്ര ബ്രഹ്മാ ച രുദ്രശ്ച ശക്രശ്ചാപി സുരേശ്വരഃ 36.
സമേത്യ വിവിധൈര്യജ്ഞൈര്യജംതേഽനേക ദക്ഷിണൈഃ .
തുംബുരുർനാരദശ്ചൈവ വിശ്വാവസുർഹാഹാ ഹൂഹൂഃ 37.
അഭിഗമ്യാമരശ്രേഷ്ഠം സ്തുവംതി വിവിധൈഃ സ്തവൈഃ .
സപ്തർഷയോ മഹാത്മാനഃ കശ്യപശ്ച പ്രജാപതിഃ 38.
തത്ര ഗച്ഛംതി ഭദ്രം വഃ സദാ പർവണി പർവണി .
തസ്യൈവ മൂർദ്ധന്യുശനാ കാവ്യോ ദൈത്യൈർമഹീയതേ 39.
തസ്യ ഹൈമാനി രത്നാനി തസ്യൈതേ രത്നപർവതാഃ .
തസ്മാത്കുബേരോ ഭഗവാംശ്ചതുർഥം ഭാഗമശ്നുതേ 40.
തതഃ കലാംശം വിത്തസ്യ മനുഷ്യേഭ്യഃ പ്രയച്ഛതി .
പർവതസ്യാംതരേ ദിവ്യം സർവർതുകുസുമൈശ്ചിതമ് 41.
കർണികാരവനം രമ്യം ശിലാജാലസമുച്ഛ്രിതമ് .
തത്ര സാക്ഷാത്പശുപതിർദിവ്യഭൂതൈഃ സമാവൃതഃ 42.
ഉമാസഹായോഭഗവാന്രമതേ ഭൂതഭാവനഃ .
കർണികാരമയീം മാലാം ബിഭ്രദാപാദലംബിനീമ് 43.
ത്രിഭിർനേത്രൈഃ കൃതോദ്ദ്യോതസ്ത്രിഭിഃ സൂര്യൈരിവോദിതൈഃ .
തമുഗ്രതപസഃ സിദ്ധാഃ സുവ്രതാഃ സത്യവാദിനഃ 44.
പശ്യംതി നഹി ദുർവൃത്തൈഃ ശക്യോ ദ്രഷ്ടും മഹേശ്വരഃ .
തസ്യ ശൈലസ്യ ശിഖരാത്ക്ഷീരധാരാ ദ്വിജോത്തമാഃ 45.
വിശ്വരൂപാത്പരമിതാ ഭീമനിർഘാതനിസ്വനാ .
പുണ്യാപുണ്യതമൈർജുഷ്ടാ ഗംഗാ ഭാഗീരഥീ ശുഭാ 46.

പ്ലവംതീ ച പ്രവേഗേന ഹ്രദേ ചംദ്രമസഃ ശുഭേ .

തയാ ഹ്യുത്പാദിതഃ പുണ്യഃ സ ഹ്രദഃ സാഗരോപമഃ 47.

താം ധാരയാമാസ തദാ ദുർദ്ധരാം പർവതൈരപി .

ശതം വർഷസഹസ്രാണി ശിരസൈവ പിനാകധൃക് 48.

മേരോസ്തു പശ്ചിമേ പാർശ്വേ കേതുമാലോ ദ്വിജോത്തമാഃ .

ജംബൂഖംഡേ തു തത്രൈവ മഹാജനപദോ ദ്വിജാഃ 49.

ആയുർദശസഹസ്രാണി വർഷാണാം തത്ര സത്തമാഃ .

സുവർണവർണാശ്ച നരാ സ്ത്രിയശ്ചാപ്സരസാം സമാഃ 50.

അനാമയാ വീതശോകാ നിത്യം മുദിതമാനസാഃ .

ജായംതേ മാനവാസ്തത്ര നിസ്തപ്തകനകപ്രഭാഃ 51.

ഗംധമാദനശൃംഗേഷു കുബേരഃ സഹ രാക്ഷസൈഃ .

സംവൃതോപ്സരസാം സംഘൈർമോദതേ ഗുഹ്യകാധിപഃ 52.

ഗംധമാദനപാർശ്വേ തു പരേ വിഗതപാതകാഃ .

ഏകാദശസഹസ്രാണി വർഷാണാം പരമായുഷഃ 53.

തത്ര കൃഷ്ണാ നരാ വിപ്രാസ്തേജോയുക്താ മഹാബലാഃ .

സ്ത്രിയശ്ചോത്പലപത്രാഭാഃ സർവാഃ സുപ്രിയദർശനാഃ 54.

നീലോത്പലധരം ശ്വേതം ശ്വേതാദ്ധൈരണ്യകം വരമ് .

വർഷമൈരാവതം വിപ്രാ നാനാജനപദാവൃതമ് 55.

ധനുഖംഡേഃ മഹാഭാഗാ ദ്വേ വർഷേ ദക്ഷിണോത്തരേ .

ഇലാവൃത്തം മധ്യഗം തു പംചവർഷാണി ചൈവ ഹി 56.

ഉത്തരോത്തരമേതേഭ്യോ വർഷമുദ്രിച്യതേ ഗുണൈഃ .

ആയുഃ പ്രമാണമാരോഗ്യം ധർമതഃ കാമതോഽർഥതഃ 57.

സമന്വിതാനി ഭൂതാനി തേഷു സർവേഷു സത്തമാഃ .

ഏവമേഷാ മഹാഭാഗാഃ പർവതൈഃ പൃഥിവീ ചിതാ 58.

ഹേമകൂടസ്തു സുമഹാൻകൈലാസോ നാമ പർവതഃ .

തത്ര വൈശ്രവണോ ദേവോ ഗുഹ്യകൈഃ സഹ മോദതേ 59.

അസ്ത്യുത്തരേണ കൈലാസം മൈനാകം പർവതം പ്രതി .

ഹിരണ്യശ്യംഗഃ സുമഹാന്ദിവ്യോ മണിമയോ ഗിരിഃ 60.

തസ്യ പാർശ്വേ മഹദ്ദിവ്യം ശുഭ്രം കാംചനവാലുകമ് .

രമ്യം വിഷ്ണുസരോ നാമ യത്ര രാജാ ഭഗീരഥഃ 61.

ദൃഷ്ട്വാ ഭാഗീരഥീം ഗംഗാമുവാസ ബഹുലാഃ സമാഃ .

യൂപാ മണിമയാസ്തത്ര ക്ഷേത്രാശ്ചാപി ഹിരണ്മയാഃ 62.

തത്രേഷ്ട്വാ തു ഗതഃ സിദ്ധിം സഹസ്രാക്ഷോ മഹായശാഃ .

സ്രഷ്ടാ ഭൂതിപതിര്യത്ര സർവലോകൈഃ സനാതനഃ 63.

ഉപാസ്യതേ തിഗ്മതേജാ യത്ര ഭൂതഃ സമംതതഃ .

നരനാരായണൗ ബ്രഹ്മാ മനുഃ സ്ഥാണുശ്ച പംചമഃ 64.

തത്ര ദിവ്യാ ത്രിപഥഗാ പ്രഥമം തു പ്രതിഷ്ഠിതാ .

ബ്രഹ്മലോകാദപാക്രാംതാ സപ്തധാ പ്രതിപദ്യതേ 65.

വടോദകാ സാ നലിനീ പാർവതീ ച സരസ്വതീ .

ജംബൂനദീ ച സീതാ ച ഗംഗാ സിംധുശ്ച സപ്തമീ 66.

അചിംത്യാ ദിവ്യസംജ്ഞാ സാ പ്രഭാവൈശ്ച സമന്വിതാ .

ഉപാസ്യതേ യത്ര സത്രം സഹസ്രയുഗപര്യയേ 67.

ദൃശ്യാദൃശ്യാ ച ഭവതി തത്രതത്ര സരസ്വതീ .

ഏതാ ദിവ്യാഃ സപ്തഗംഗാസ്ത്രിഷുലോകേഷു വിശ്രുതാഃ 68.

രക്ഷാംസി വൈ ഹിമവതി ഹേമകൂടേ ച ഗുഹ്യകാഃ .

സർപാ നാഗാശ്ച നിഷധേ ഗോകർണം ച തപോവനമ് 69.

ദേവാസുരാണാം സർവേഷാം ശ്വേതഃ പർവതമുച്യതേ .

ഗംധർവാ നിഷധേ നിത്യം നീലേ ബ്രഹ്മർഷയസ്തഥാ 70.

ശൃംഗവാംസ്തു മഹാഭാഗാ ദേവാനാം പ്രതിസംചരഃ .

ഇത്യേതാനി മഹാഭാഗാഃ സപ്തവർഷാണി ഭാഗശഃ 71.

ഭൂതാന്യുപനിവിഷ്ടാനി ഗതിമംതി ധ്രുവാണി ച .

തേഷാമൃദ്ധിർബഹുവിധാ ദൃശ്യതേ ദേവമാനുഷാ 72.

അശക്യം പരിസംഖ്യാതും ശ്രദ്ധേ യാ തു വിഭൂഷിതാ .

യാം തു പൃച്ഛഥ മാം വിപ്രാ ദിവ്യമേനാം ശശാകൃതിമ് 73.

പാർശ്വേ ശശസ്യ ദ്വേ വർഷേ ഉക്തേ യേ ദക്ഷിണോത്തരേ .

കർണേ തു നാഗദ്വീപശ്ച കാശ്യപദ്വീപ ഏവ ച 74.

കർണദ്വീപശിലോ വിപ്രാഃ ശ്രീമാന്മലയപർവതഃ .

ഏതദ്ദ്വിതീയം ദ്വീപസ്യ ദൃശ്യതേ ശശിസംസ്ഥിതമ് 75.

ഇതി ശ്രീപാദ്മേമഹാപുരാണേ സ്വർഗഖംഡേ തൃതീയോ്യധ്യായഃ 3.
